

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/169853,Wrzesien-03939-swiadectwa-Niezwyciezonych-Fragmenty-notacji-PN.htm>

24.04.2024, 11:25

Wrzesień '39 – świadectwa Niezwycięzonych. Fragmenty notacji PN

W związku z rocznicą wybuchu II wojny światowej Biuro Edukacji Narodowej IPN opublikowało fragmenty notacji ze świadkami historii, którzy brali udział w kampanii wrześniowej 1939 roku.

Wrzesień '39 – świadectwa Niezwycięzonych. Fragmenty notacji BEN IPN

Niezwykłe wspomnienia Zdzisława Baszaka, Jerzego Pertkiewicza, Leszka Zabłockiego, Jana Podhorskiego, Józefa Walaszczyka oraz Władysława Gawdyna, były publikowane od 1 do 8 września 2022 r. na kanale IPNtv na YouTube.

Cykl powstał na podstawie fragmentów wspomnień zgromadzonych na portalu opowiedziane.ipn.gov.pl. Zachęcamy do zapoznania się z pełnymi wersjami notacji, jakie znajdują się na portalu z archiwalnym zasobem IPN w zakresie historii mówionej. Dzięki naszemu serwisowi można spojrzeć w przeszłość oczami niezwykłych Świadców Historii. Relacje dotyczą najważniejszych zagadnień polskiej historii: II wojna światowa, wywózki Polaków na wschód ZSRS, zbrodnia katyńska, ratowanie Żydów przez Polaków w czasie Holocaustu, rzeź wołyńska, Powstanie Warszawskie, opozycja w PRL, „Solidarność” oraz szeregu innych wydarzeń.

Wrzesień '39 - świadectwa Niezwycięzonych

Zdzisław Baszak - „DRAMAT W BOJU POD ĆWIKLICAMI”: Wrzesień '39 [1/8]

Zdzisław Baszak relacjonował bitwę pod Ćwiklicami oraz opisywał zbrodnie Wehrmachtu popełnione na żołnierzach Wojska Polskiego. Świadek historii to pułkownik rezerwy WP, dowódca plutonu ckm w wojnie 1939 r., oficer dywersji ZWZ-AK, uczestnik operacji „Most III” - transportu lotniczego części V-2 do bazy RAF w Brindisi.

Jerzy Pertkiewicz - „W BITWIE NAD BZURĄ”: Wrzesień '39 [2/8]

Jerzy Pertkiewicz opowiadał o udziale w trzymiesięcznym szlaku bojowym batalionu w Akcji „Burza”. W największej bitwie pod Jamną był dowódcą sekcji dywersyjnej samodzielnego plutonu „Regina II” wydzielonego z kompanii „Regina”. Świadek Historii to pułkownik rezerwy WP, dowódca plutonu we wrześniu 1939 r., żołnierz AK ps. Drzazga, kaliski harcerz, harcmistrz, doktor farmacji.

Zdzisław Baszak - „SAM NA SAM Z CZOŁGIEM”: Wrzesień '39 [3/8]

Zdzisław Baszak opowiadał o próbie przecięcia kabla telefonicznego, i próbach ukrycia się i zejścia z pola bitwy.

Jerzy Pertkiewicz - „W BOJU O DWORZEC ZACHODNI”: Wrzesień '39 [4/8]

Jerzy Pertkiewicz opowiadał o okolicznościach kiedy wielokrotnie w kampanii wrześniowej jako dowódca plutonu został ranny. Najcięższe rany otrzymał w obronie Dworca Zachodniego w Warszawie. „Zimno się robi, bo upływ krwi, dostaję czkawki. Myślę sobie: »O, to już jest koniec«. Obróciłem się na wznak, zacząłem się modlić o dobrą śmierć”.

Jan Podhorski - „OSIEMNASTOLETNI OCHOTNIK”: Wrzesień '39 [5/8]

Gdy w 1939 r. wybuchła II wojna światowa, Jan Podhorski zgłosił się jako ochotnik do batalionu Obrony Narodowej „Opalenica”. Wspominał jak 12 września 1939 r. w boju pod Sompolnem walczył na bagnety. Trafił do niewoli. Został przewieziony do więzienia w Cytadeli Poznańskiej, gdzie przebywał przez kilka miesięcy.

Leszek Zabłocki - „HARCERZ W OBRONIE WARSZAWY”: Wrzesień '39 [6/8]

Leszek Zabłocki opowiada o tym, jak w 1939 roku Warszawa została oblężona. „Warunki były mniej więcej takie jak w czasie Powstania - całodzienny ostrzał artyleryjski i naloty lotnicze, trupy na podwórzu, brak żywności”.

Władysław Gawdyn - „ARTYLERYJSKI OGIEN”: Wrzesień '39 [7/8]

Władysław Gawdyn opowiada jak jako mały ochotnik - strzelec - ewakuacji 48. Pułku Piechoty Strzelców Kresowych 2 września 1939 r. wyruszył na front w składzie Armii „Karpaty”. Uczestniczył m.in. w walkach z Niemcami o wyzwolenie Lwowa i w Lasach Janowskich.

Józef Walaszczyk - „REZERWISTA”: Wrzesień '39 [8/8]

Józef Walaszczyk opowiada jak w czasie kampanii wrześniowej 1939 roku stanął oko w oko ze śmiercią.